

**JOANNA
JURECZKO-WILK**

redaktor wydania

Pismo Święte ma w sobie coś, czego nie ma żadna inna książka – mówi ks. Krzysztof Bardski, znawca biblijnej greki, który został moderatorem „Dzieła Biblijnego” w archidiecezji warszawskiej. Dzieło jest obecne już w połowie polskich diecezji. Teraz rusza w naszej archidiecezji. Chce, by ludzie częściej sięgali po Biblię. Nie wystarczy mieć Pismo Święte w domowej biblioteczce, nie wystarczy nawet je czytać... Jak podkreśla ks. Henryk Witczyk, krajowy moderator Dzieła, w Piśmie Świętym trzeba się rozsmakować. Trzeba je rozważać w rodzinach, parafiach, kregach biblijnych. Może jest to dobre postanowienie na rozpoczynający się właśnie Wielki Post. ■

ZA TYDZIEŃ

- Gdzie w Warszawie ZAGRAJĄ
NAJWIĘKSZE ORGANY?
- GRZECH W KRATKĘ
– dla Czytelników

Dzień Życia Konsekrowanego

Święci długodystansowcy

Życie konsekrowane to wielki dar dla Kościoła i świata, a dla was, drogie siostry i bracia w życiu konsekrowanym, to wielkie wyróżnienie i zadanie – napisał abp Kazimierz Nycz w liście do osób konsekrowanych, który został odczytany na początku Mszy św., sprawowanej 2 lutego w archikatedrze warszawskiej.

Wspólnej modlitwie, podczas której zakonnice i zakonnicy odnowili śluby czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, przewodniczył biskup pomocniczy warszawski Marian Duś.

„Dziękuję za wszystkie dzieła prowadzone w Kościele warszawskim przez zakonników i zakonnice oraz członków instytucji życia konsekrowanego oraz proszę o podejmowanie nowych wyzwań zgodnie z waszymi charyzmatami w duchu odczytywanych znaków” – napisał do zgromadzonych abp Nycz.

O. Wojciech Skóra, marianin, kustosz grobu bł. o. Stanisława Papczyńskiego w Górze Kalwarii, który podczas Mszy głosił kazanie, sięgając do przesłania adhortacji „Vita consecrata”, mówił o potrzebie głębokiego doświadczenia Boga w życiu osób konsekrowanych i uświadomieniu sobie wyzwań epoki.

– Nasze czasy czekają na prorocstwo, na ukazywanie Boga w świecie, który jakby chciał Go usunąć na margines życia – mówił o. Skóra.

AKUB SZYM CZUK

Zakonnicy i zakonnice zebrani w archikatedrze warszawskiej odnowili śluby zakonne

Przedstawiając trzech błogosławionych założycieli zgromadzeń zakonnych, którzy zostali beatyfikowani w ubiegłym roku: o. Stanisława Papczyńskiego, matkę Marię Merkert i matkę Celinę Borzęcką, kaznodzieja wskazał na wielką cierpliwość i umiejętność długoletniej pracy, bez oczekiwania natychmiastowych efektów, jako na te cechy, które doprowadziły ich do świętości

Na zakończenie, wskazując na starca Symeona, o. Skóra pytał konsekrowanych, czy są jeszcze komuś potrzebni, czy nie są „starcami”. Wskazał na spadek powołań we wspólnotach, w których jest wiele starszych osób.

– Dzięki Duchowi Świętemu my i nasze wspólnoty możemy się wciąż odnawiać, odmładzać, zachowywać świeżość i entuzjazm – tłumaczył kaznodzieja. ■
JJW (KA)

ZNALEŹĆ CZAS NA WIELKI POST

AKUB SZYM CZUK

I już mamy Wielki Post, czyli szczególnie czterdzieści dni na zastanowienie się nad swoim życiem. Kościół podpowiada nam sposoby dobrego przeżycia tego czasu: post, modlitwę i jałmużnę. Czyli coś zupełnie przeciwnego od tego, czym żyjemy na co dzień. Post – w społeczeństwie, które uwielbia (także w niedziele) buszować między półkami supermarketu, dla którego kupowanie to styl życia. Jałmużna – kiedy robimy wszystko, by konto pęczniało, a nas w każdej sytuacji „było stać”.

Chrystus dla Ciebie żył i umarł. A czy Ty znajdziesz dla Niego czas?

Modlitwa – kiedy czas jest na wagę złota, kiedy ciężko pracujemy, a terminy gonią. Trzeba się zatrzymać. W dzisiejszym numerze podpowiadamy, gdzie i jak najlepiej to zrobić. ■

Pamiętajmy o słowach Papieża

Nauczanie Jana Pawła II jest mi szczególnie bliskie – uważa Elżbieta Staniszevska

POKOLENIE JP2. Kolejna Msza Pokolenia JP2 została odprawiona 3 lutego w kościele akademickim św. Anny w Warszawie. Przed Eucharystią w sąsiadującej z kościołem Centralnej Bibliotece Rolniczej odbyło się spotkanie z Elżbietą Staniszevską, dziennikarką Redakcji Katolickiej Polskiego Radia. Publicystka jest

autorką kilkudziesięciu audycji dokumentalnych o Janie Pawle II oraz płyt z pielgrzymek Papieża do Polski. W czasie spotkania zachęcała do wcztywania się w papieskie homilie, przemówienia, encykliki, gdyż nauczanie Jana Pawła II jest nam szczególnie bliskie i ciągle bardzo potrzebne.

Książka o barwnej Warszawie?

Wieczór autorski Marka Nowakowskiego w księgarni „Świata Książki”

KULTURA. 21 stycznia w księgarni „Świata Książki” odbył się wieczór autorski warszawskiego pisarza Marka Nowakowskiego, autora m.in. „Raportu o stanie wojennym” i licznych opowiadań z Warszawą w tle. Pretekstem wieczoru autorskiego było wydanie tomiku „Nekropolis 2”. Znajdziemy w książce barwne wspomnienia autora o Julianie Tuwimie i Leopoldzie Staffie, Ludwiku Sępolińskim, Mieczysławie Foggu czy Pawle Hertzcu. Rozmowę z autorem poprowadził prof. Włodzimierz

Bolecki, historyk literatury z Instytutu Badań Literackich PAN. Prof. Bolecki podkreślił, że wbrew pozorom, nie jest to książka o Warszawie, a tym bardziej o Warszawie, której już nie ma. – Ta książka nie jest o mieście, tylko o ludziach. Jest to opowieść o tym, co żyje w pamięci pisarza. A pamięć ocala przeszłość – twierdził. Sam autor mówił niewiele. Podobnie pisze książki. Oszczędnie, wręcz ascetycznie, ale słowami, które zawsze trafiają w sedno. Fragmenty książki czytał Krzysztof Gosztyła.

Czy Ekon musi upaść?

WARSZAWA. Stowarzyszenie Ekon, zatrudniające w Warszawie ponad czterystu niepełnosprawnych zajmujących się odbiorem posegregowanych odpadów sprzed drzwi mieszkańców, wkrótce może stracić możliwość działania. Ekon traci teren przyznany mu przez poprzednią Radę Miasta, na którym posiada swoją sortownię odpadów (teren przejął developer). Czy władze Warszawy nie są zainteresowane rozwojem selektywnej zbiórki? Czy nie warto wspierać takich firm jak Ekon, które pomagają wypełnić obowiązek recyklingu, tworząc nowe miejsca pracy, szczególnie w

Pracownicy Ekonu zapewniają 37 proc. recyklingu w stolicy

tak pożyteczny sposób – poprzez zatrudnienie niepełnosprawnych? Ekon zapewnia ponad jedną trzecią całego recyklingu w stolicy. Fundacja Nasza Ziemia i Fundacja Sprzątanie Świata zaapelowały do radnych Warszawy o znalezienie konstruktywnego rozwiązania tej sytuacji.

Seniorzy do Pałacu!

WARSZAWA. Taniec, malarstwo, modelarstwo, praca komputerowa... A wszystko dla osób po pięćdziesiątce. Pałac Kultury i Nauki otwiera swoje podwoje dla seniorów. Dwa miesiące temu w Pałacu Młodzieży zorganizowano zajęcia pilotażowe dla osób po pięćdziesiątym roku życia. Zainteresowanie przeszło ocze-

kiwania organizatorów. W zajęciach wzięło udział tysiąc osób. Po feriach Pałac Młodzieży już na stałe zaprosi do siebie osoby starsze wiekiem, ale młode duchem. Zajęcia dla seniorów będą bezpłatne, bo finansuje je budżet miasta. Zapisy prowadzone są w Pałacu do połowy lutego (tel. 022 656-66-68, 656-68-86).

Mickiewicz przemówił

WARSZAWA. 30 stycznia minęło dokładnie 40 lat od decyzji Władysława Gomułki o zdjęciu z afisza „Dziadów” w reżyserii Kazimierza Dejmka. Powodem była – jak twierdził sekretarz PZPR – antyrządziecka i antypolska wymowa przedstawienia. 40 lat później Sala im. Bogusławskiego w Teatrze Narodowym znowu była wypełniona po brzegi. Artyści, z odtwórcą głównej roli Gustawem Holoubkiem, przypomnieli atmosferę tamtego przedstawie-

nia. Po części artystycznej goście, uczestnicy wydarzeń oraz przedstawiciele władz, razem z tłumem ludzi, który zebrał się na pl. Teatralnym, przeszli pod pomnik Adama Mickiewicza. Tam odbył się happening, który przygotował polski artysta mieszkający w Ameryce, Krzysztof Wodiczko. Gra świateł sprawiła, że pomnik Wieszca ożył, a sam Mickiewicz przemówił. Fragmenty z Wielkiej Improwizacji przeplatane były przemową Władysława Gomułki.

Happening pod pomnikiem Wieszca

KS. MIECZYSLAW KUCEL

Wielki Post z Pudzianem

Bemowo: rekolekcje fotograficzne

Kiedy w rozmowie z kimś, kto prosi o duchową poradę, brakuje słów, ks. Kucel sięga do szuflady. Wyjmuje zdjęcie Chrystusa i mówi: patrz.

Z odłamnymi żeliwnymi stopami leży na grobie. Jego ramiona niemal sięgają dwóch stalowych uchwytych. Niby ich nie dotyka, ale zmarszała płyta piaskowca już pęka. Za chwilę przyniesie wolność.

– Tylko On może tego dokonać: ten Mocarz pokonał śmierć – mówi ks. Mieczysław Kucel CS-MA.

O Chrystusie z tej fotografii znajomi michality mówią „Pudzian”. Chrystus i krzyż to jedne z bardziej lubianych motywów pasji ks. Mieczysława. Oprócz dzieci, przyrody, krajobrazu i rzeczy najmniejszych – tak małych, że trzeba je fotografować z odległości kilku centymetrów.

Anielski korytarz

Korytarz znajduje się pod ziemią, w przejściu między

budynkami kompleksu michalickiej parafii na Bemowie. Czerwona cegła po obu stronach 15-metrowego pomieszczenia aż prosiła się o dekorację. Michalicy dodali profesjonalne oświetlenie, głośniki, końcówkę Internetu, usprawnili wentylację... Za ścianą jest jedyna na Bemowie sala widowiskowo-teatralna na 300 miejsc siedzących i co najmniej tyle stojących. Spiewali tu Skaldowie, niezliczone zespoły chrześcijańskie, występowały kabarety. Bo zakonnicy, oprócz zwykłego duszpasterstwa, przyzwyczaili się robić na kilkudziesięciotysięcznym osiedlu to, czego ludziom brakuje. Obok ścianki wspinaczkowej, klubu fotograficznego, sali fitness, siłowni, oratorium, świetlicy, klubu dla gimnazjalistów, poradni, biblioteki zrobili więc... galerię. Nazwa – jak wszystko pod patronatem św. Michała Archanioła – anielska. Z dopiskiem com.pl.

Chwała Chrystusowym ranom, które są kluczem życia – pisał Brandstaetter. Fotografia ks. Mieczysława Kucla, michality

Komentarz Brandstaettera

Ks. Mieczysław Kucel fotografował od 17. roku życia. Najpierw znajomych, potem kolegów z seminarium (śmiali się, że można go spotkać w kaplicy al- bo w ciemnicy, znaczy fotograficznej ciemni). Przy pierwszych zdjęciach musiał im udowadniać, że to oni są na zdjęciu, ale gdy sfotografował dobrze znajomego krzyż w refektarzu, zgadywali, że to pewnie z Bazyliki św. Piotra. Kiedy zakładał kółko fotograficzne w domu dziecka w Nowej Hucie, spełniał aż trzy pasje swojego życia. Pracę z dziećmi kontynuuje do dziś, prowadząc michalickie oratorium na Bemowie, do którego przychodzi codziennie blisko setka dzieci. Na biurku leży zaś nikon, którym zrobił połowę zdjęć prezentowanych na wystawie w galerii.

„Takie było Twoje ukrzyżowanie” – wystawa, która będzie pokazywana do końca Wielkiego

Postu, łączy fotografię z jeszcze jedną pasją ks. Kucla – twórczością Romana Brandstaettera. Każda z wielkoformatowych prac ma swój komentarz wyjęty z dramatów, pieśni i z „Księgi Modlitw”.

Wystawa to rodzaj rekolekcji, wypowiedzianych obrazem modlitwy Chrystusa od Getsemani do Golgoty. Na każdym zdjęciu Chrystus jest poraniony. Cały w pozostałych ze złocenia strupach, z jednym ramieniem zastępującym brakującą belkę krzyża, cierpi za świat. Cierpieniem, którego sami byśmy nie udźwignęli, choć to my na nie zasługujemy.

– Trzeba się w Niego zapatrzyć. Często pokazuję Go tym, którzy proszą mnie o duchową poradę. Kiedy brakuje mi słów, mówi Chrystus z mojej fotografii – mówi autor.

TOMASZ GOŁĄB

Anielska.com.pl czynna jest w budynku oratorium przy ul. ks. Markiewicza 1 codziennie w godz. 8.00–20.00 (w niedziele – po umówieniu się). Wstęp darmowy. Nazwa galerii jest także adresem jej strony w Internecie.

■ R E K L A M A ■

RADIOJÓZEF 96,5^{fm}

www.radiojozef.pl

Tłumaczy niewytłumaczalne

premiera: niedziele po godz. 22 powtórki: środa po godz. 19

Katechizm Poręczny

Ks. Piotr Pawlukiewicz

W archidiecezji warszawskiej rozpoczyna działalność największe w Polsce przedsięwzięcie biblijne. Ma sprawić, byśmy wszyscy odczuwali w swoim życiu głód Bożego Słowa.

tekst
TOMASZ GOŁĄB

Nie można być uczniem Chryst

Jesteś głodny?

O co zatem chodzi?

– Nie interesuje nas księgarski marketing, ale uczenie chrześcijan i ludzi dobrej woli, jak w Piśmie Świętym szukać żywego Bożego Słowa – mówi ks. Witczyk, kierownik Katedry Teologii Biblijnej Nowego Testamentu w Instytucie Nauk Biblijnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i redaktor naczelny „Zeszytów Naukowych KUL”, oraz półrocznika „Verbum Vitae”.

Nie śmiałem nawet chrząknąć

Miejsce, na którym w domu Romana Brandstaettera leżało Pismo Święte, było miejscem najważniejszym. Pisarz wspominał, że w jego domu nikt nigdy Biblii nie szukał. Biblia leżała na biurku dziadka i na stołach praocjów. Nigdy w bibliotece. Gdy ojciec wieczorem czytał Biblię, późniejszy autor czterotomowej powieści „Jezus z Nazarethu” chodził po pokoju na palcach. Nie śmiał przerwać lektury dziadkowi, Mordechajowi – znanemu nestorowi literatury hebrajskojęzycznej. Samo otwarcie Biblii było już aktem podniosłym. Żydowski komentarz do Tory, Pieśni nad pieśniami i Księgi Rut (Brandstaetter podczas pobytu w Jerozolimie przeszedł na wiarę katolicką, co opisał później w opowiadaniu „Noc biblijna” zamieszczonym w zbiorze „Kąg biblijny”) mówił, że: „Gdy wyjmuje się Świętą Księgę, aby z niej czytać, otwierają się niebieskie bramy miłosierdzia i wzniesają miłość na wysokościach”.

Być może szacunek, z jakim traktowane jest Słowo Boże w naszych domach, za kilka lat – dzięki działalności „Dzieła Biblijnego” będzie przypominał choć trochę atmosferę domu Brandstaetterów. Może zapomniana praktyka *lectio divina* – jak mówi włoski biblista o. Mario Masini – po-

może odnaleźć w tekście skamieniałym, w którym „pożerający ogień” Słowa Bożego (Iz 30,27; Jer 23,29) jest zgorszony, a Słowo żywe zamienione w kamień – doradcę przy podejmowaniu trudnych decyzji, dawcę pociechy, czy pomocnika przy rozpoczynaniu jakichś działań?

Działalność stowarzyszenia polega m.in. na opracowywaniu komentarzy do Pisma Świętego, uwzględniających potrzeby duszpasterskie, głównie w zakresie katechizacji i praktyki *lectio divina* (duchowej lektury Pisma Świętego), prowadzeniu strony internetowej (www.biblista.pl), organizowaniu konferencji, zebrań, warsztatów, zjazdów, kursów, sympozjów, konwersatoriów, dni skupienia i rekolekcji, wystaw, konkursów i olimpiad biblijnych, itp. Wszystko jednak po to, by pogłębiać rozumienie Objawienia Bożego zgodnie z nauką Kościoła oraz formować do duchowości i kultury biblijnej.

„Nie lękajcie się” po nowemu

Dzieło Biblijne zostało zarejestrowane jako kościelne stowarzyszenie w 2005 r. Jego statut zatwierdził Episkopat, który zobowiązał biskupów diecezjalnych do powołania regionalnych moderatorów, odpowiedzialnych za koordynowanie prac w 42 diecezjach.

„Dzieło” powstało blisko 40 lat po Soborze Watykańskim II. To dziwne, bowiem ogłoszona wówczas konstytucja o Objawieniu Bożym *Dei Verbum* już wtedy wzywała do tworzenia apostołatu biblijnego.

– Aby poznać prawdziwą tożsamość Chrystusa, chrześcijanie powinni powrócić z odnowionym zapalem do Biblii, czy to przez świętą Liturgię, przepelnioną Bożymi słowami, czy przez pobożną lekturę, czy przez odpowiednio do tego instytucje i

rystusa, nie czytając Jego Słowa

To do „Dzieła”!

inne pomoce – powtarzał później Jan Paweł II.

To właśnie zmarłego pół roku przed ustanowieniem „Dzieła” Rodaka, nazywanego „Papa Sacrae Scripturae” – Papieżem Świętych Ksiąg Biblii, obrano za patrona stowarzyszenia.

– Jan Paweł II, jako pierwszy papież, zaczął interpretować Słowo Boże w zupełnie nowy sposób. W homiliach nie trzymał się ściśle szeroko stosowanej metody historyczno-krytycznej, ale używał na przykład metody retorycznej, szeroko wykorzystując doświadczenia z twórczości literackiej i aktorskiej. Przykład? „Nie lękajcie się”, którego Papież odkrył zupełnie nową treść. To wreszcie za jego pontyfikatu ukazały się dwa niezwykle dokumenty dotyczące nowych sposobów interpretacji Pisma Świętego, w których podkreśla się konieczność odkrywania wraz z sensem historycznym sensu duchowego, oraz aktualizację orędzia zawartego w natchnionych księgach – mówi ks. Witczyk.

– Inauguracja „Dzieła Biblijnego” w Warszawie nie ma charakteru epizodycznego. To jedno z działań ewangelizacyjnych, które w naszej diecezji jest bardzo potrzebne. Bo coraz częściej brakuje nam po prostu wiary, a ona rodzi się przecież ze spotkania Chrystusa w Słowie. Ciekawe, że Benedykt XVI na październik zwołał synod, który zajmie się właśnie tym aspektem duszpasterstwa – mówi bp Tadeusz Pikus.

Teraz my

„Dzieło Biblijne” funkcjonuje już w połowie diecezji, w tym co najmniej kilku bardzo aktywnie. Moderatorem w archidiecezji warszawskiej został ks. Krzysztof Bardski, kierownik Katedry Filologii Biblijnej UKSW, wybitny znawca biblijnej greki i autor przekładu Pieśni nad pieśniami.

– Pismo Święte ma w sobie coś, czego nie ma żadna inna książka. Teologowie nazywają to natchnieniem. Kiedy je czytam, czuję jakbym wchodził w nową krainę piękna: do ogrodu, w którym jest pełno kwiatów i owoców, a wszystkie służą duchowemu życiu – mówi ks. Bardski.

Diecezjalny moderator zdaje sobie sprawę, że „Dzieło” nie jest w diecezji absolutną nowością. Podaje przykłady ist-

niejących kursów biblijnych, na przykład prowadzonych przez ks. Andrzeja Banaszka, który jako pierwszy próbował przeschęcić na polski grunt niemiecki odpowiednik „Dzieła Biblijnego”.

– „Dzieło” w diecezji warszawskiej ma być forum skupiającym różne inicjatywy propagujące Biblię. Jeśli więc jakaś grupa parafialna zapragnie organizować na kursach biblijnych,

na przykład naukę hebrajskiego, będą szukał wykładowcy, który się tego podejmie. ■

Diecezjalna inauguracja „Dzieła Biblijnego” odbędzie się w sobotę 16 lutego 2008 r. o godz. 10.00 w kościele św. Anny przy Krakowskim Przedmieściu. O godz. 10.00 abp Kazimierz Nycz będzie celebrował nabożeństwo Słowa Bożego. Po nim nastąpi prezentacja stowarzyszenia oraz program artystyczny.

Żeby ludzie byli głodni...

Z ks. Henrykiem Witczykiem, krajowym moderatorem „Dzieła Biblijnego”, rozmawia Tomasz Gołąb

TOMASZ GOŁĄB: *Po co inauguruje „Dzieło Biblijne” w diecezji, w której odbywa się już całkiem sporo inicjatyw propagujących Biblię?*

KS. HENRYK WITCZYK: – Chcemy być forum wymiany poglądów i doświadczeń, wartościowych programów i materiałów biblijnych oraz przygotowywać moderatorów do prowadzenia warsztatów biblijnych dla katechetów i homiletów. Temu służy nasza strona internetowa (www.biblista.pl) oraz regularne spotkania moderatorów diecezjalnych.

Jakie są efekty funkcjonowania „Dzieła” w innych diecezjach?

– W niektórych diecezjach praktykuje się już uroczystą *lectio divina* (pod przewodnictwem biskupa w katedrze – lub w parafiach). W wielu parafiach katedralnych lub dekanalnych powstają szkoły Słowa Bożego, regularne spotkania prowadzone przez biblistów, które zapoznają wier-

nych świeckich z podstawowymi wiadomościami o Piśmie Świętym, metodami interpretacji natchnionych tekstów, tematami teologii biblijnej, uczą szukania orędzia, jakie niosą perykopy biblijne, oraz jak ono się aktualizuje w świecie współczesnym. Młodzi duszpasterze dzięki „Dziełu” korzystają z czasopisma „Krag biblijny”, prowadząc co dwa tygodnie spotkania pod tym samym hasłem. Wielu regularnie praktykuje codzienną *lectio divina*, dzięki publikacji pt. „*Lectio divina* na każdy dzień roku” (wyd. Sióstr Loretanek, patronat Dzieła Biblijnego; ukazało się już 6 tomów). Obydwie proponowane im metody nie ograniczają się do bezkrytycznego komentowania czytanych fragmentów Pisma Świętego, ale są autentyczną szkołą szukania w nich Słowa Życia, nawiązywania z Nim dialogu, kontemplowania Jego obecności w naszych dziejach zbawienia. W sześciu diecezjach około 700 osób świeckich przygotowuje się, w ramach 2-letnich kursów biblijnych, do wejścia w szeregi członków zwyczajnych stowarzyszenia. Oni też będą w swoich parafiach prowadzić spotkania ze Słowem Bożym.

Co powstanie „Dzieła Biblijnego” oznacza dla przeciętnego parafianina w którejś z wielkich warszawskich parafii?

– To szansa na rozbudzenie w sobie autentycznego głodu Bożego Słowa i wyrobienie w sobie coraz większej na nie wrażliwości. Nie wystarczy bowiem sama obecność Pisma Świętego na półce – w kościele lub w domu. Nie wystarczy nawet samo czytanie, jeżeli się je czyta tak jak jakakolwiek książkę historyczną lub poradnik obyczajowy. Warto zrobić wszystko, co możliwe, aby Pismo Święte przestało być dla wielu z nas jak „łodówka” przechowująca „zamrożone” Słowo Boże, a zaczęło być źródłem, z którego tryska „woda żywa, dająca życie wieczne”. Co więcej, abyśmy odkryli Chrystusa żyjącego wśród nas pod postacią Słowa natchnionego. Już Orygenes uzasadnił, że Pismo Święte jest jak osoba (ma ciało, duszę i ducha) oraz jest jedną z trzech form wcielenia odwiecznego Logosu (Mądrości Bożej) – Syna Bożego. *Ewangelium Christus est* – Ewangelia to Chrystus! Tak rozumiana Ewangelia przekazuje nam łaskę, prawdę i Ducha Świętego. ■

Po krótkim karnawale
mamy **czas**
Wielkiego Postu.
I bardzo wiele okazji
do tego, żeby coś
w naszym życiu zmienić.

Modlitwy przy krzyżu, misteria, ale też Gorzkie Żale w BASENIE...

Masz czterdzieści

tekst
JOANNA JURECZKO-WILK

zdjęcie
JAKUB SZYMCZUK

Nie ma gotowych recept na dobre przygotowanie się do świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Kościół daje nam trzy wskazówki: post, modlitwa, jałmużna. Przy czym nie są to opcje alternatywne, to znaczy nie można wybrać sobie postu, zaniebując modlitwę i jałmużnę. Wszystkie trzy elementy łącznie dają szansę na dobre przeżycie Wielkiego Postu.

Ale jak mówić o poście smakoszowi, stołującemu się w war-

szawskich restauracjach i nade wszystko ceniącemu przyjemności podniebienia? Postu nie można też mylić z czterdziestodniową kuracją odchudzającą. Jak mówić o umartwieniach, wyrzeczeniach ludziom, szukającym przede wszystkim przyjemności? Ech, to życie takie ciężkie, a ja mam się jeszcze umartwiać – powie ktoś inny. A jałmużna – czy potrafimy dawać ją bezinteresownie, czy kalkulujemy: jak odpisać ją od podatku?

Co zrobić, żeby te dni nie upłynęły niepostrzeżenie, żeby coś zostawiły w nas, zmieniły? Z pewnością nie wystarczy sama obecność na wielkopostnych nabożeństwach. Żeby dobrze przeżyć ten Wielki Post, trzeba sięgnąć głębiej.

Poniżej piszemy o tym, co w najbliższych tygodniach będzie się działo w archidiecezji warszawskiej: o wielkopostnych modlitwach, spotkaniach, rekolekcjach... Mamy nadzieję, że niezdecydowanym pomogą w głębszym przeżyciu najbliższych tygodni.

Gorzkie Żale w BASENIE

Centrum Myśli Jana Pawła II, wraz z Centralnym BASENEM Artystycznym (dawnie Centrum Artystyczne Montownia), na wielki post przygotowało niecodzienne rekolekcje artystyczne. Złożą się na nie koncerty, spektakle, wystawy, spotkania z artystami...

– To nasze zaproszenie do dyskusji nad śmiercią, przemija-

niem, cierpieniem... Nad tymi aspektami życia, wobec których nasza kultura pozostaje bezbronna i o których chciałaby zapomnieć – mówi Małgorzata Wilczewska z Centrum Myśli Jana Pawła II.

Od 15 do 17 lutego w BASENIE, przy ul. Konopnickiej 6, będzie można wziąć udział w instalacji „Królewska Droga Krzyżowa”. To teatr jednego widza, przygotowany przez zespół Teatru Wizji Czerwona Główka. Widzowie będą wprowadzani pojedynczo do sali wypełnionej czteremastoma wizerunkami Chrystusowej twarzy, namalowanymi przez Elżbietę Binkowską. Wizerunki będą odpowiadały czteremastom stajom Drogi Krzyżowej. Bezpośredni kontakt z ikonami da moż-

przedstawieniem „Bruzda”, w reżyserii Leszka Mądzika. W tych dniach będzie też można oglądać wystawę fotograficzną „Sacrum”. Wieczór z poezją Emily Dickinson odbędzie się 10 marca o godz. 19.00, kiedy na scenie BASENU wystąpi Maria Pakulnis w przedstawieniu „Gdy ośmielamy się umierać”.

15 marca o godz. 20.00 Schola Teatru Węgajty da koncert w kościele św. Jacka, przy ul. Freta 10. Natomiast 1 kwietnia o godz. 20.00 w BASENIE odbędzie się koncert wielkanocny, w reżyserii Marka Pasiecznego, pomysłodawcy całego projektu.

Z krzyżem świętym

Od kilku lat alumni warszawskiego seminarium duchownego przygotowują i prowadzą w wielkim poście nabożeństwo adoracji krzyża. Z roku na rok przychodzi na nie coraz więcej warszawiaków. Tegoroczne rozważania będą nawiązywały do ostatnich słów Chrystusa wypowiedzianych na krzyżu oraz do Hymnu o miłości z Pierwszego Listu św. Pawła do Koryntian. Nabożeństwa będą odbywały się w każdy piątek Wielkiego Postu o godz. 20.00 w kościele seminaryjnym, przy Krakowskim Przedmieściu 52/54.

W każdy piątek o godz. 18.00 w archikatedrze św. Jana (ul. Świętojańska 8) w kaplicy Cudownego Pana Jezusa Ukrzyżowanego odbywa się nabożeństwo, które kończy się ucałowaniem relikwii Krzyża świętego.

W bazylice Świętego Krzyża (Krakowskie Przedmieście 3), jak co roku, odbędą się w niedziele Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym. Nabożeństwo rozpoczyna się o godz. 18.00, a kazania będą w tym roku głosił kard. Józef Glemp, prymas Polski.

W kościele środowisk twórczych (pl. Teatralny 18) będzie można przeżyć piątkową Drogę Krzyżową z artystami. 8 lutego poprowadzą ją plastycy, 15 lutego – muzycy i śpiewacy, 22 lutego – dziennikarze, 29 lutego – aktorzy i literaci.

Dla młodzieży

Rekolekcje ignacjańskie w życiu codziennym dla studentów

proponuje Duszpasterstwo Akademickie „Dąb”, działające przy sanktuarium św. Andrzeja Boboli na Mokotowie (ul. Rakowiecka 61). Rekolekcje rozpoczną się 18 lutego i potrwać pięć tygodni. Tego typu rekolekcje polegają na codziennej modlitwie medytacyjnej, Eucharystii i konferencji przeżywanych raz w tygodniu, a także cotygodniowych rozmowach z towarzyszem duchowym (kapłanem lub osobą świecką). Chętni mogą zgłosić się pod numerem tel. 022 542-87-10, lub pocztą elektroniczną: dab.jezuici@gmail.com.

Z kolei grupa Odnowy w Duchu Świętym „Kontakt”, działająca przy tym samym duszpasterstwie akademickim jezuitów, zaprasza studentów na seminarium Odnowy w Duchu Świętym, które rozpocznie się 27 lutego o godz. 20.15, w dolnym kościele sanktuarium św. Boboli. Przez kolejnych osiem tygodni uczestnicy będą brali udział w cotygodniowych spotkaniach. Będą też zachęceni do codziennej, pogłębianej modlitwy.

Studentki oraz młode pracujące kobiety mogą wybrać się na rekolekcje do Łomianek, które poprowadzi ks. prof. Józef Naumowicz, patolog. Zapisy: sjana@wp.pl, tel. 046 864-91-10.

Rekolekcje akademickie odbędą się w kościele św. Anny (Krakowskie Przedmieście 68) od 24 do 27 lutego. W niedzielę nauk rekolekcyjnych będzie można posłuchać w czasie każdej Mszy św., a w dni powszednie w czasie Mszy św. o godz. 10.00 i 18.30.

Coś specjalnego

Rekolekcje dla ziemian odbędą się 14 i 15 lutego o godz. 17.30 oraz 16 lutego o godz. 17.30 w kościele św. Marcina, przy ul. Pivnej 9. Poprowadzi je ks. Piotr Pawlukiewicz.

Samotni będą mieli swoje spotkania rekolekcyjne od 17 do 20 lutego o godz. 19.00 w kościele księży palotynów, przy ul. Skaryszewskiej 12. Poprowadzi je ks. Czesław Parzyszek SAC. W tym samym miejscu od 24 do 27 lutego o godz. 19.00 spotkają się na naukach rekolekcyjnych rozwiedzeni. Wygłoszą je ks. Jan Pałyga SAC oraz trzy osoby świe-

ckie. Ks. Pałyga oraz świeccy głosić też będą rekolekcje dla małżeństw w krzysie – od 9 do 12 marca o godz. 19.00.

Ks. prof. Waldemar Chrostowski poprowadzi rekolekcje dla nauczycieli i pracowników oświaty, które odbędą się od 6 do 8 marca w kościele seminaryjnym (Krakowskie Przedmieście 52/54). Na zakończenie rekolekcji z uczestnikami spotka się bp Tadeusz Pikus.

Małżeństwa (także te z małymi dziećmi) będą mogły uczestniczyć w rekolekcjach, które specjalnie dla nich zostaną zorganizowane od 13 do 15 marca w kościele Matki Bożej Anielskiej, przy ul. Modzelewskiego 98 A. Rozpocznie każdego dnia godzina 19.15. Rekolekcje poprowadzi o. Marcin Gromadzki OSB z przeoratu w Biskupowie, a ich tematem będzie: „Pełnia człowieczeństwa pełnią małżeństwa”. W czasie gdy rodzice będą słuchali nauk rekolekcyjnych, dla ich dzieci zorganizowane zostaną zajęcia (w grupach wiekowych).

Misteria

Co roku zapraszaliśmy Czytelników na niezwykle misteria Męki Pańskiej, wystawiane przez pallotyńskich kleryków w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Palotynów w Oltarzewie. W tym roku nie będziemy zachęcać do ich obejrzenia, bo trzy tygodnie przed Wielkim Postem zabrakło już biletów na spektakle. Wielkopostne misteria będą grane w Oltarzewie w soboty (o godz. 14.00 i 16.00) oraz w niedziele o godz. 14.30. W tym roku przedstawienie pt. „Wierzę w Chrystusa” skupiać się będzie na postaci Jezusa, ale także na cierpieniu i tragizmie Judasza (to będzie rola drugoplanowa). Z powodu dużego zainteresowania misteriami klerycy przygotowujący spektakl rozważają wprowadzenie dodatkowych spektakli, jednak aktorzy klerycy w dni powszednie mają zajęcia.

Za to można wybrać się do Niepokalanowa, gdzie ojcowie franciszkanie wystawiają misterium Męki Pańskiej w teatrze kukielkowym. Misteria wystawiane są na każde życzenie, dla grup powyżej piętnastu osób. ■

i dni

liwość przeżycia męki Chrystusa medytacyjnie i bardzo intymnie.

W niedziele o godz. 16.00 będą odbywać się spotkania i dyskusje z ciekawymi ludźmi. 17 lutego gościem będzie poeta Adam Zagajewski, w kolejnych tygodniach: lekarz Andrzej Szczekliak, reżyser Leszek Mądzik, filozof Barbara Skarga, antropolog Johann Wolfgang Niklaus.

W ramach projektu w BASENIE odbędą się cztery spektakle teatralne. 16 i 17 lutego o godz. 19.00 widzowie będą mogli obejrzeć „Pietę”, w wykonaniu Beaty i Tomasza Schimscheinerów. 23 i 24 lutego o godz. 19.00 warto wybrać się na „Sella Tarcica”, w wykonaniu Studia Magellana. 1 i 2 marca o godz. 19.00 zaprezentuje się Scena Plastyczna KUL z

ARCHIWUM „GARDZIENIC”

Z Gardzienic do Warszawy

Czy to da się zrozumieć?

„Gardzienice” zakładają swoją zimową siedzibę w stolicy. Nowy rozdział w historii zespołu teatralnego z Lublina czy początek końca jego legendy?

Lśniące bielą zabytki Aten były dwa i pół tysiąca lat temu... kolorowe.

– Partenon, tympanony i rzeźby tętniły kolorami. A chóry nie stały nieruchomo, recytując swoje kwestie – przypomina w programie „Trzeci punkt widzenia” Dariusz Gawin, historyk idei. I ten autentyczny klimat tamtych czasów pieczołowicie odtwarza zespół „Gardzienice”, którego przedstawienia przypominają średniowieczne widowiska.

Znany na całym świecie Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice” będzie miał zimową siedzibę w Warszawie, przy Szkole Wyższej Psychologii Społecznej (SWPS). Dzięki temu powstaje pierwszy w Polsce teatr w wyższej uczelni na wzór zachodnich Drama Department. – W Gardzienicach, pod Lublinem, gdzie rezydujemy, w trakcie zimy nie ma dobrych warunków do pracy – tłumaczy Włodzimierz Staniewski, szef „Gardzienic”. Dlatego zespół postanowi skorzystać z zaproszenia władz SWPS.

– Teatr Staniewskiego ma prawdziwie oryginalny wkład w stylistykę współczesnej awangardy teatralnej – ocenia prof. Leszek Kolankiewicz, antropolog i teoretyk teatru z Uniwersytetu Warszawskiego

Współpraca „Gardzienic” z Warszawą rozpoczęła się międzynarodowym symposium naukowym w SWPS oraz prezentacją na deskach Teatru Narodowego najnowszego spektaklu „Gardzienic”, na podstawie „Ifigenii w Aulidzie” Eurypidesa. Głosy na temat inscenizacji są podzielone.

Krytyk sztuki Bogusław Deptuła uważa, że jest porażką:

– W Ameryce zespół Staniewskiego zbiera znakomite recenzje, ponieważ oni uwielbiają rzeczy, których nie rozumieją. A tu naprawdę niczego nie da się zrozumieć.

Dariusz Karłowicz, znawca starożytności, nie wysuwa tak ostrych ocen:

– Najnowsza inscenizacja w wykonaniu „Gardzienic” wnosi ożywczego ducha w antyczny świat zakłęty dotąd w klasycyzm.

Wątpliwości co do przeprowadzki do Warszawy wyraża inny krytyk teatralny, Jacek Kopciński. – Pytanie, czy siedziba zimowa w Warszawie takiego zespołu jak „Gardzienice” to ich i kolejny krok w karierze, czy też czas odcinania kuponów od sławy – zastanawia się redaktor naczelny „Teatru”. Czas pokaże. **AB**

W „Ifigenii w Aulidzie” zespół Gardzienic po raz kolejny pokazuje nieznaną stronę starożytnych tragedii. Na zdjęciu próba spektaklu

SIĘGNIEMY PO MULTIMEDIA

WŁODZIMIERZ STANIEWSKI, SZEF GARDZIENIC

Eksperymenty teatralne „Gardzienic”, polegające na odkrywaniu zapomnianych technik aktorskich starożytnej Grecji, to próba wskrzeszenia tragedii z ducha muzyki. Wraz z utworzeniem zimowej siedziby, wchodzimy w nowy etap rozwoju. Pozwoli nam to przygotować więcej premier. Chcemy też sięgnąć po multimedia. Zapewniam jednak, że nasz teatr nie straci swojego wyjątkowego charakteru.

GOŚC WARSZAWSKI

warszawa@goscniezdielny.pl

Adres redakcji: ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa
tel./faks 022 621 57 99, 022 629 02 67

Redaguj: Tomasz Gołąb – dyrektor, ks. Marcin Brzeziński – asystent
kościelny, Joanna Jureczko-Wilk, Agata Puścikowska, Artur Bazak

Zapowiedzi

■ W INTENCJI OJCZYZNY

0 LUTEGO o godz. 19.00 w bazylice Świętego Krzyża, przy Krakowskim Przedmieściu 3 bp Piotr Jarecki odprawi Mszę św. w intencji ojczyzny i rychłego wyniesienia na ołtarze Jana Pawła II.

■ JAK ZOSTAĆ MILIONEREM?

„Jak zostać milionerem na giełdzie?” – to temat kolejnego wykładu z cyklu Bielańskich Wykładów Otwartych. O obrocie giełdowym na świecie mówić będzie dr Zapadka. Spotkanie odbędzie się 0 LUTEGO o godz. 12.00 w sali kinowej Uniwersytetu Kard. Stefana Wyszyńskiego, przy ul. Dewajtis 5. Wstęp wolny.

■ ZA POSZUKUJĄCYCH

3 LUTEGO o godz. 17.00 w kościele środowisk twórczych, przy pl. Teatralnym 18, zostanie odprawiona Msza św. i nabożeństwo do św. Andrzeja w intencji tych, którzy stracili wiarę, i za poszukujących.

■ SINGIEL SZUKA SINGIELKI

Kolejne spotkanie w ramach Mistrzowskiej Akademii Miłości odbędzie się 3 LUTEGO o godz. 18.30 w Centrum Kultury „Dobre Miejsce” (ul. Dewajtis 3) i poświęcone będzie singlom. Gośćmi będą psycholog Danuta Prokulska-Balcerzak i Katarzyna Matusz z portalu przeznaczeni.pl. Chętni mogą dojechać na spotkanie specjalnym autobusem, który będzie czekał o godz. 18.00 przy pl. Wilsona (za przystankami ZTM, przy parku). Powrót tym samym autobusem na pl. Wilsona ok. godz. 21.30.

■ SPOTKANIE Z EGZORCYSTĄ

3 LUTEGO o godz. 19.00 w kościele akademickim św. Anny (ul. Krakowskie Przedmieście 68) odbędzie się spotkanie z egzorcystą z Rzymu.

■ WALENTYNIKI W DOBRYM MIEJSCU

„Dobre Miejsce” zaprasza na walentynki 4 LUTEGO o godz. 19.00 na spektakl w wykonaniu „Teatru A” pt.: „Tobiasz”, który jest po części komedią biblijną, po części kryminałem, komedią romantyczną, musicalem akcji, horrorem. Spektakl odbędzie się w sali teatralnej Domu Rekreacyjno-Formacyjnego przy ul. Dewajtis 3 na Bielanach. Bezpłatne (ale obowiązkowe) bilety do odbioru w wydziale duszpasterstwa Kurii Warszawskiej (ul. Miodowa 17/19) bądź „w Dobrym Miejscu”.

■ KOŚCIOŁ W STANIE WOJENNYM

4 LUTEGO o godz. 17.30 w kościele środowisk twórczych odbędzie się panel i prezentacja książki „Kościół w stanie wojennym”.

■ NIE KRADNIJĄ

6 LUTEGO o godz. 11.00 w Wyższej Szkole Przymierza Rodzin (ul. Grzegorzewskiej 10) rozpocznie się panel „Co dla mnie znaczy przykazanie »nie kradnij«?”

■ ROZMOWY O ŚMIERCI

7 LUTEGO o godz. 11.00 w kościele poka-medulskim na Bielanach (ul. Dewajtis 3) zostanie odprawiona Msza św. w języku łacińskim. Po niej odbędą się prelekcja i rozmowa panelowa o śmierci.